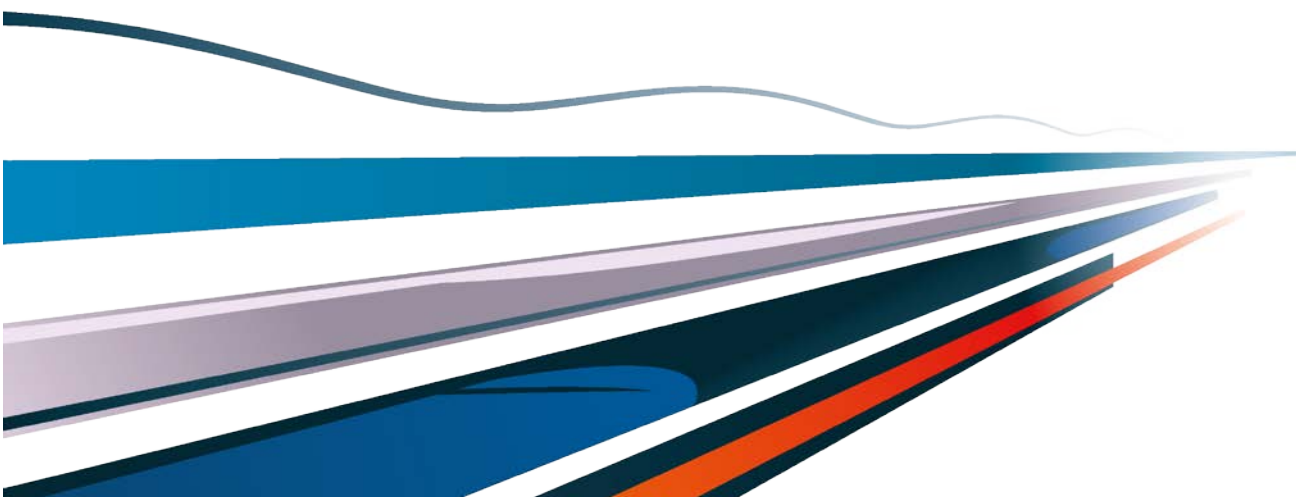

KOMMUNAL- OG
MODERNISERINGSDEPARTEMENTET

Årsregnskap 2018

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Ledelseskommentar til årsregnskapet 2018

Formål

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) er et ordinært statlig forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet.

Departementet har fire kjerneoppgaver:

- være faglig sekretariat for den politiske ledelsen, herunder å gi faglige råd om politikkutvikling
- gjennomføre sektorpolitikk overfor kommuner, fylkeskommuner, næringsliv, organisasjoner og innbyggere innenfor politisk gitte rammer (blant annet ved planlegging, utredning, gjennomføring og kommunikasjon av de sakene som departementet har ansvar for)
- behandle enkeltsaker, det vil si fatte vedtak i enkeltsaker der departementet har fått spesiell myndighet i samsvar med lov, forskrift eller forvaltningspraksis, svare på spørsmål og ulike typer forespørsler til departementet, utarbeide tilsvarende i rettsaker o.a.
- administrere og organisere underliggende virksomheter

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten og rundskriv R-115 fra Finansdepartementet. Årsregnskapsrapporten gir et dekkende bilde av departementets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2018 har KMD samlet regnskapsført utgifter på 168,3 mrd. kroner. Av dette utgjør tilskuddsutbetalinger 167,7 mrd. kroner, jf. note 7. Dette er en økning på om lag 1,6 mrd. kroner fra 2017. Dette skyldes i hovedsak en økning i rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner på om lag 3,8 mrd. kroner, samtidig som utbetalinger i forbindelse med kommunereformen har gått ned med 1,5 mrd. kroner. Forvaltning og utbetaling av tilskudd skjer i henhold til eget regelverk.

Den samlede mindretutgiften for alle poster KMD disponerte ble 9,5 mrd. kroner, men etter justering for avgitte belastningsfullmakter og utnyttet merinntektsfullmakt har KMD en mindretutgift på 169 mill. kroner, om lag 80,1 mill. kroner mindre enn året før. Av dette søkes 164,2 mill. kroner overført til neste år iht. beregninger i note B. Nedgangen har i hovedsak sammenheng med lavere mindreforbruk på tilskuddspostene enn tidligere år. Om lag 90 mill. kroner av mindreforbruket er knyttet til driftsposter, og skyldes blant annet tidsforskyvninger ved prosjekter, samt noe lavere driftsutgifter pga. vakanser.

Artskontorrapporteringen viser rapporterte driftsutgifter på 565,3 mill. kroner, hvorav utbetalinger til lønn utgjorde 347,7 mill. kroner, dvs. en lønnsandel på 61,5 prosent. Sammenlignet med i fjor er dette en nedgang i lønnsandelen på om lag 4,7 prosentpoeng. Dette skyldes primært en bare svak økning i lønnsutbetalinger fra 2017 til 2018, samtidig som andre utbetalinger til drift har økt med rundt 41,3 mill. kroner, herunder utgifter knyttet til ombygginger i departementet, utredninger, samt kontingent til EU-programmer.

Note 2 viser en nedgang i antall årsverk i KMD fra 358 årsverk i 2017 til 342 årsverk i 2018. Dette er til dels en ønsket reduksjon som følge av ABE-reformen. I tillegg er det flere vakanser, samt sykefravær i løpet av året.

Mellomværende med statskassen utgjorde pr 31. desember 2018 15,5 mill. kroner. Oppstillingen av artskontorrapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld mellomværende består av. KMD står oppført med kapitalposter i statens kapitalregnskap som er aksjer i Kommunalbanken AS. Forskudd på rammetilskudd til Frøya kommune, gitt i 2017 ble dekket inn i 2018. Det ble utbetalt forskudd på rammetilskudd til Bykle kommune på 374 989 kroner.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for departementet. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d., men revisjonsberetningen blir offentliggjort 1. mai 2019.

Oslo, 14. mars 2019

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Knut Dale".

Departementsråd

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten (“bestemmelsene”). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1 og nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen “*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*” er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som KMD har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet KMD har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva KMD har til disposisjon for hver statskonto (kapittel/post). Dette inkluderer også kap. 525 post 01, kap. 510 post 23, kap. 595 post 01 og kap 2412 post 21 der KMD disponerer noen midler, mens hoveddelen av budsjettbevilgningen er delegert til underliggende virksomheter. Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra KMD selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall KMD har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. KMD har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Virksomhet: 4K - Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
000101		11 730 000	11 730 000
000150		196 452 000	196 452 000
000151		139 400 000	139 400 000
000201		9 763 000	9 763 000
050001	14 790 000	402 620 000	417 410 000
050021	19 957 000	88 536 000	108 493 000
050023	864 000	24 089 000	24 953 000
050025	3 341 000	4 000 000	7 341 000
050027		13 000 000	13 000 000
050050		65 760 000	65 760 000
050221	1 999 000	1 000 000	2 999 000
050270	9 835 000	16 500 000	26 335 000
050271		190 600 000	190 600 000
052501	0	24 039 000	24 039 000
054122	1 435 000	7 158 000	8 593 000
054170		9 399 000	9 399 000
054201	319 000	5 509 000	5 828 000
054270		24 600 000	24 600 000
054601		2 014 000	2 014 000
055062		487 714 000	487 714 000
055064		154 420 000	154 420 000
055066	1 543 000	0	1 543 000
055070		115 662 000	115 662 000
055073	17 000 000	48 307 000	65 307 000
055272	700 000	0	700 000
055360		142 000 000	142 000 000
055363		51 300 000	51 300 000
055365		112 000 000	112 000 000
055374		249 844 000	249 844 000
055376	32 162 000	30 000 000	62 162 000
056050		312 954 000	312 954 000
056054		5 566 000	5 566 000
056150		5 101 000	5 101 000
056151		7 065 000	7 065 000
056722		1 081 000	1 081 000
056725	2 000 000	1 000 000	3 000 000
056760	1 982 000	2 237 000	4 219 000
056770		7 493 000	7 493 000
056772		7 222 000	7 222 000
056773		6 962 000	6 962 000
056774	1 504 000	10 300 000	11 804 000
056775	11 559 000	4 419 000	15 978 000
057121	15 320 000	21 184 000	36 504 000
057160		125 693 888 000	125 693 888 000
057161		831 273 000	831 273 000
057162		2 139 662 000	2 139 662 000
057164	59 947 000	1 432 500 000	1 492 447 000
057165		200 000 000	200 000 000
057166		312 444 000	312 444 000
057167		490 158 000	490 158 000
057260		32 698 545 000	32 698 545 000
057262		655 923 000	655 923 000
057264		369 900 000	369 900 000
057360		57 764 000	57 764 000
057560		9 325 606 000	9 325 606 000
057701		8 330 000	8 330 000
057770		314 082 000	314 082 000
057776		8 256 000	8 256 000
057901	461 000	9 242 000	9 703 000
059061	2 746 000	20 123 000	22 869 000
059065		40 150 000	40 150 000
059071		852 000	852 000
059081	77 000	6 725 000	6 802 000
059501	0	2 000 000	2 000 000
241221	0	2 000 000	2 000 000
	199 541 000	177 639 423 000	177 838 964 000

**4K - Kommunal- og
Virksomhet: moderniseringsdepartementet**

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-) mindre utgift	Utgiftført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakter	Ondsponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparing(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
050001		19 194 457		19 194 457	1 236 676			20 431 133	20 131 000	20 131 000
050021	kan overføres	49 594 291	24 032 910	25 561 382				25 561 382	174 599 000	25 561 382
050023		998 261	0	998 261				998 261	1 204 000	998 000
050025	kan overføres	5 048 015	0	5 048 015				5 048 015	8 000 000	5 048 000
050027		10 216 128	0	10 216 128				10 216 128	13 000 000	10 216 000
050221	kan overføres, kan nyttes under post 70	2 990 796	145 681	2 845 115				2 845 115	2 000 000	2 000 000
050270	kan overføres, kan nyttes under post 21	24 335 000	5 286 867	19 048 133				19 048 133	33 000 000	19 048 000
050271		100	0	100				100		
051023*		-565 560		-565 560				-565 560	452 000	-565 560
052501*		3 944 263		3 944 263				3 944 263	93 409 000	3 944 263
054122	kan overføres, kan nyttes under kap.541 post 70	5 601 708	2 414 805	3 186 903				2 825 875	14 275 000	2 826 000
054170	kan nyttes under kap.541 post 22	-361 028	0	-361 028			-361 028	0		
054201		-56 775	0	-56 775				-56 775	275 000	0
054270		45 546	0	45 546				45 546	41 341 000	0
054601		1 163	0	1 163				1 163	101 000	0
055066		1 421 312	0	1 421 312				1 421 312	1 500 000	1 421 000
055073	kan overføres	22 007 000	0	22 007 000				22 007 000	89 607 000	22 007 000
055272		225 000	0	225 000				225 000		
055376	kan overføres	8 415 492	0	8 415 492				8 415 492	84 000 000	8 415 000
056050		2 000 000	0	2 000 000				2 000 000		
056722		1 047 365	0	1 047 365				1 047 365	2 141 000	1 047 000
056725	kan overføres, kan nyttes under kap.567 post 75	2 908 590	0	2 908 590				2 908 590	3 000 000	2 909 000
056760	kan overføres	959 000	0	959 000				959 000	6 358 000	959 000
056770		100 500	0	100 500				100 500		
056772		1	0	1				1		
056774	kan overføres	2 666 000	0	2 666 000				2 666 000	11 800 000	2 666 000
056775	kan overføres, kan nyttes under kap.567, post 25	13 388 423	0	13 388 423				13 388 423	7 793 000	13 388 000
057121	kan overføres	23 454 136	8 625 245	14 828 891				14 828 891	36 740 000	14 829 000
057164	kan nyttes under kap. 572 post 64	45	0	45				45		
057190		-374 989	0	-374 989				-374 989		
057560	overslagsbevilgning	9 325 606 000	9 325 616 512	-10 512				-10 512		
057701		3 942 400	2 654 733	1 287 667				1 287 667	417 000	417 000
057770		10 060	0	10 060				10 060		
057776		33 815	0	33 815				33 815		
057901		1 185 359	0	1 185 359				1 185 359	462 000	462 000
059061	kan overføres	5 353 775	0	5 353 775				5 353 775	39 736 000	5 354 000
059065	kan overføres	1 011	0	1 011				1 011	59 789	0
059071		12 219	0	12 219				12 219		
059081	kan overføres	52 000	0	52 000				52 000	11 326 000	0
059501*	kan nyttes under kap.595 post 21 og 45	-163 561	0	-163 561				-163 561	45 701 000	-163 561
241221*	kan overføres	1 301 000	0	1 301 000				1 301 000	21 806 000	1 301 000
SUM		9 536 538 317	9 368 776 753	167 761 565	1 236 676	0	0	168 998 241	764 233 789	164 218 524

*Poster der KMD har holdt tilbake penger

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter (gjelder for både utgiftskapitler og inntektskapitler)

KMD har mottatt belastningsfullmakter fra Statsministerens kontor kap. 21, post 21 på 1,2 mill. kroner, Barne- og likestillingsdepartementet kap. 872, post 21 på 3,5 mill.kroner og fra Klima- og miljødepartementet kap. 1420 ,post 21 på 200 000 kroner. Til sammen har KMD mottatt belastningsfullmakter på 4,9 mill.kroner. KMD har viderefølgelig 2 mill. kroner av belastningsfullmakten fra Barne- og likestillingsdepartementet kap. 872, post 21 til Statens kartverk. Til sammen har KMD disponert belastningsfullmakter på til sammen 2,9 mill. kroner. Av mottatte belastningsfullmakter har KMD beløst 1,3 mill. kroner som gir et mindreforbruk på 1,6 mill.kroner fra mottatte belastningsfullmakter.

KMD har videre benyttet seg av belastningsfullmakten fra Finansdepartementet på kap. 1633, post 01, gitt i rundskriv R-116 fra 12. mars 2015 som gjelder nettoføringsordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen.

Departementet har ført 22,6 mill.kroner på kap. 1633 post 01. Det er en generell fullmakt til å regnskapsføre erstatningskrav som omfattes av Justisdepartementets rundskriv G-01/2017 på kap. 471, post 71. KMD har ført 1,8 mill. kroner på kap. 471, post 71.

Stikkordet «kan overføres»

Poster med stikkordet «kan overføres gir hjemmel til å overføre bevilgningen til de to neste budsjettårene, og gjelder samtlige poster som er oppført med stikkordet «kan overføres » i denne noten. Maksimalt overførbart beløp på kap. 502, post 21 og kap. 567, post 75 er summen av bevilgningen de to foregående budsjettårene. Mindreforbruket oversiger dette. For kap. 502, post 21 vil differansen tilbakeføres til statskassen, mens for kap. 567, post 75 benyttes romertallsvedtak XXIX i Prop. 129 S (2016-2017) hvor overførbart beløp kan benyttes i to år utover 2017.

Stikkordet «kan nyttes under»

Poster med stikkordet «kan nyttes» under gir hjemmel til å overskride bevilgningen på posten stikkordet viser til, med innsparing under den bevilgningen den henvises fra. KMD har i 2018 benyttet denne fullmakten på kap. 541, post 70 hvor det er merforbruk på 361 028 kroner som dekkes av mindreforbruket på kap. 541, post 22.

Stikkordet «overslagsbevilgning»

Poster med stikkord «overslagsbevilgning» gir hjemmel til å overskride bevilgningen mot etterfølgende framlegg for Stortinget. For KMD gjelder det kap. 575 post 60.

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre på utgiftskapitler og inntektsført av andre på inntektskapitler)

KMD har i 2018 avgitt belastningsfullmakter og fullmakter gjennom tilslingsbrev til å belaste KMDs kapitler på til sammen 9,7 milliarder kroner. Det er benyttet ca. 9,7 milliarder av gittne fullmakter i 2018. Siste fullmakten er gitt til Helsedirektoratet på 9,3 milliarder kroner som har et merforbruk på 10 512 kroner etter at budsjette ble nedjustert i nyssalderingen. Det er gitt til sammen 53,7 mill. kroner i fullmakter til andre departementer og statlige virksomheter, hvor det er beløst til sammen 43,2 mill. kroner. Mindreforbruket ved avgitte fullmakter på 10,5 mill. kroner er med i beregningen av overføringene.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

KMD har fullmakt gitt av Stortinget til å overskride driftsbevilgningen kap. 500 post 01 mot merinntekter på kap. 3500, post 01. KMD har i 2018 merinntekter på 1,2 mill.kroner som inngår i beregningen av overførbart beløp neste år.

Romertallsvedtak

Romertallsvedtak er betegnelsen på vedtak som gir departementene budsjettfullmakter, og andre fullmakter som ikke følger direkte av bevilgningsvolumene. KMD har i 2018 benyttet romertallsvedtak III i Prop. 1 S (2017-2018) til å gi forskudd på rammetilskudd til kommuner på inntil 350 mill. kroner på kap. 571 post 90. Det ble i 2018 utbetalt 374 989 kroner i forskudd på rammetilskudd fra KMD. I tillegg har KMD benyttet romertallsvedtak XXIX i Prop. 129 S (2016-2017) som gir adgang til å benytte overførte midler på kap. 567, post 75 i to år utover 2017.

Mulig overførbart beløp

KMD har i 2018 et totalt mindreforbruk på 169 mill. kroner, inkludert merinntekt. Av dette søker KMD å få overført 164,2 mill. kroner til 2019. For poster der KMD holder tilbake midler viser kolonnen «maks. overførbart beløp» beløpet for hele posten. Kolonnen «mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten» viser kun KMDs andel av overføringer på posten. Differansen mellom mindreforbruk og mulige overføringer blir tilbakeført til statskassen.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2018

	Note	2018	2017
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	1 236 676	504 111
Salgs- og leieinnbetalinger	1	0	0
Andre innbetalinger	1	0	0
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		1 236 676	504 111
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	347 717 667	346 436 119
Andre utbetalinger til drift	3	217 624 943	176 349 649
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		565 342 610	522 785 768
Netto rapporterte driftsutgifter		564 105 934	522 281 657
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	3 182 879	2 805 757
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	2 009	25 705
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		3 184 887	2 831 462
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		3 184 887	2 831 462
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	445 572 270	407 343 875
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		445 572 270	407 343 875
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	167 734 041 993	166 212 520 800
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		167 734 041 993	166 212 520 800
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		490 079	493 089
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		42 649 274	42 346 479
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		22 642 636	17 748 760
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-20 496 717	-25 090 808
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		167 835 263 828	166 305 199 236

Oversikt over mellomværende med statskassen

Eiendeler og gjeld	2018	2017
Fordringer	180 050	150 187
Kasse	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk	-13 984 456	-12 720 861
Skyldige offentlige avgifter	-351 736	-17 230
Annen gjeld	-1 314 081	-1 305 976
Sum mellomværende med statskassen	8	-13 893 880

Virksomhet 4K - Kommunal- og moderniseringsdepartementet**Note 1 Innbetalinger fra drift**

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
<i>Sum innbetalinger fra gebyrer</i>	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	0	32 000
Andre tilskudd og overføringer*	1 236 676	472 111
<i>Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>	1 236 676	504 111
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
<i>Sum salgs- og leieinnbetalinger</i>	0	0
<i>Andre innbetalinger</i>		
<i>Sum andre innbetalinger</i>	0	0
Sum innbetalinger fra drift	1 236 676	504 111

*Økning i innbetalinger skyldes tilskudd fra Nordisk ministerråd som ansvarlig for Formannskapsprosjektet

Virksomhet: 4K - Kommunal- og moderniseringsdepartementet**Note 2 Utbetalinger til lønn**

	31.12.2018	31.12.2017
Lønn	273 964 292	273 203 218
Arbeidsgiveravgift	42 649 274	42 346 479
Pensjonsutgifter*	30 309 134	30 885 517
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-8 776 028	-6 985 755
Andre ytelser	9 570 995	6 986 660
Sum utbetalinger til lønn	347 717 667	346 436 119
Antall årsverk:	342,16	358,03

*** Nærmere om pensjonskostnader**

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Fra og med januar 2017 har KMD betalt pensjonspremie til SPK. Arbeidsgivers andel av pensjonspremien er 12% i 2017 og 2018, jf. rundskriv R-118

Virksomhet: 4K - Kommunal- og moderniseringsdepartementet**Note 3 Andre utbetalinger til drift**

	31.12.2018	31.12.2017
Husleie	51 756 978	51 537 931
Vedlikehold egne bygg og anlegg*	107 288	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler*	1 720 391	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler**	2 364 387	5 047 382
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	293 525	403 677
Mindre utstyersanskaffelser	1 798 274	2 332 714
Leie av maskiner, inventar og lignende	12 045 053	12 500 541
Kjøp av fremmede tjenester***	89 494 651	73 143 471
Reiser og diett	10 111 464	9 542 549
Øvrige driftsutgifter****	47 932 932	21 841 384
Sum andre utbetalinger til drift	217 624 943	176 349 649

*Økningen i vedlikehold og ombygging av egne og leide bygg skyldes istandsetting av møterom i 4 etasje R5

**Nedgangen i andre utgifter til drift av eiendom og lokaler skyldes at KMD i 2017 hadde utgifter til ombygging og flytting av avdelinger i R5

***Økningen i kjøp av fremmede tjenester skyldes i hovedsak økt konsulentbruk i forbindelse med ombygging av møterom, områdejennomgang Statsbygg, utredninger i forbindelse med nytt regjeringskvartal, i tillegg til andre utredninger

****Økningen i driftsutgifter skyldes i hovedsak at KMDs andel av kontingent til EU-programmer i 2018 ble utgiftsført som kontingent, mens det i 2017 ble utgiftsført som tilskudd

Virksomhet: 4K - Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	2 009	25 705
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	2 009	25 705

Virksomhet: 4K - Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende*	1 279 778	495 619
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	164 741
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	1 903 101	2 145 397
Sum utbetaling til investeringer	3 182 879	2 805 757

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

* Økt utgifter til immaterielle eiendeler skyldes at utgifter til sensorer og VPN-tilgang for Fylkesmannsembetet ved en feil ble bokført som en immatriell eiendel

Virksomhet: 4K - Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2018	31.12.2017
Utbytte*	443 000 000	390 000 000
Tilfeldige og andre inntekter**	2 572 270	17 343 875
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	445 572 270	407 343 875

*Utbytte fra Kommunalbanken AS

**Nedgang i tilfeldige og andre inntekter skyldes at det i 2018 har vært en nedgang i tilbakebetaling av ubrukte tilskuddsmidler

Virksomhet: 4K - Kommunal- og moderniseringsdepartementet**Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten**

	31.12.2018	31.12.2017
Overføringer til forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	464 243 000	468 755 000
Overføringer til andre statlige regnskaper	363 683 290	259 170 584
Tilskudd til kommuner*	131 196 385 169	129 641 240 552
Tilskudd til fylkeskommuner	34 609 092 000	34 855 100 516
Tilskudd til ikke-finansielle foretak	313 294 625	221 121 044
Tilskudd til finansielle foretak	213 083 000	203 869 000
Tilskudd til husholdninger	146 108	13 333
Tilskudd til ideelle organisasjoner	543 325 477	512 871 403
Tilskudd til statsforvaltningen	150 000	18 710 859
Tilskudd til utlandet	30 639 325	31 668 508
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	167 734 041 993	166 212 520 800

*Tilskudd til kommuner inkluderer forskudd på rammetilskudd på 374 989 kroner.

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2018	31.12.2018	Forskjell
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	3 144 625 000	0	3 144 625 000
Obligasjoner	0	0	0
Sum	3 144 625 000	0	3 144 625 000
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	555 039	180 050	374 989
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Sum	555 039	180 050	374 989
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-236 803 752	0	-236 803 752
Skyldig skattetrekk	-13 984 456	-13 984 456	0
Skyldige offentlige avgifter	-364 987	-351 736	-13 252
Annen kortsiktig gjeld	-10 961 572	-1 314 081	-9 647 491
Sum	-262 114 768	-15 650 273	-246 464 495
Sum	2 883 065 271	-15 470 223	2 898 535 494

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

Aksjer	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap
Kommunalbanken AS	01.11.1999	3144625	100 %	100 %	1 496 000 000	15 421 000 000	3 144 625 000
Balanseført verdi 31.12.2018							3 144 625 000

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

KOMMUNAL- OG
MODERNISERINGSDEPARTEMENTET
Org. nr.: 972417858

Riksrevisjonens beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Kommunal- og moderniseringsdepartementets årsregnskap for 2018. Årsregnskapet består av ledelseskommenterer og oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, inklusiv noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2018.

Bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 167 835 263 828 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening gir Kommunal- og moderniseringsdepartementets årsregnskap et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter i 2018 og av aksjer og mellomværende med statskassen per 31. desember 2018, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 fra International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt de øvrige etiske forpliktelsene våre i samsvar med disse kravene og INTOSAI's etikkregler. Etter vår oppfatning er revisjonsbevisene vi har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige som grunnlag for vår konklusjon.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten. Ledelsen er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som den mener er nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ledelsen har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon som er utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999), alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukere treffer på grunnlag av årsregnskapet.

Vi utøver profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen, i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og ISSAI 1000–2999.

Vi identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Videre utformer og gjennomfører vi revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon ikke blir avdekket, er høyere for feilinformasjon som skyldes misligheter, enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Grunnen til det er at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.

Vi gjør også følgende:

- opparbeider oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om hvor effektiv virksomhetens interne kontroll er
- evaluerer om regnskapsprinsippene som er brukt, er hensiktsmessige, og om tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene
- evaluerer om årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten

Vi kommuniserer med ledelsen, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi vil også ta opp forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, for eksempel svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Når det gjelder forholdene som vi tar opp med ledelsen, og informerer det overordnede departementet om, tar vi standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse skal regnes som sentrale forhold ved revisjonen. De beskrives i så fall i et eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at det er rimelig å forvente at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring vil være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon knyttet til administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000-serien for etterlevelsesrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapet, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo; 29.04.2019

Etter fullmakt

Tora Struve Jarlsby
ekspedisjonssjef

Kari Kay
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur